

Komunikat prasowy

Luksemburg, 3 kwietnia 2019 r.

Zdaniem kontrolerów unijny program wsparcia zapewnia pomoc żywnościową osobom najbardziej potrzebującym, ale wciąż nie wykazano, w jakim stopniu przyczynia się on do włączenia społecznego

Jak wynika z nowego sprawozdania Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) wnosi wprawdzie wkład w inicjatywy państw członkowskich mające na celu zmniejszenie skali ubóstwa, jednak nadal finansuje on głównie pomoc żywnościową i nie zawsze jest ukierunkowany na zwalczanie najcięższych form ubóstwa. Kontrolerzy UE podkreślają, że jak dotąd nie dowiedziono, na ile fundusz ten pełni funkcję pomostową, wspierając działania z zakresu włączenia społecznego.

FEAD, którego budżet na lata 2014–2020 wynosi 3,8 mld euro, ma zapewniać nie tylko pomoc żywnościową, ale również wsparcie materialne, a także finansować indywidualnie dostosowane działania na rzecz włączenia społecznego. Kontrolerzy ocenili, czy FEAD został zaprojektowany w taki sposób, by skutecznie pomagać w wydobyciu z ubóstwa najbardziej potrzebujących osób w UE oraz przyczyniać się do ich włączenia społecznego. Z tego względu dokonali przeglądu programów realizowanych w Belgii, Republice Czeskiej, Niemczech, Hiszpanii, Francji, we Włoszech, w Polsce, Rumunii i na Słowacji.

Choć jednym z wyraźnie określonych celów w ramach FEAD jest włączenie społeczne, kontrolerzy stwierdzili, że fundusz ten to zasadniczo w dalszym ciągu program wsparcia żywnościowego, o czym świadczy fakt, że ponad 80% jego budżetu jest przeznaczone na ten cel. Mimo to jest on bardzo pozytywnie oceniany przez podmioty udzielające pomocy najbardziej potrzebującym, a w opinii kontrolerów stanowi istotny instrument zapewniający pomoc żywnościową i materialną.

Niniejszy komunikat prasowy stanowi streszczenie sprawozdania specjalnego przyjętego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy. Pełny tekst sprawozdania dostępny jest na stronie eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – Rzecznik

Tel.: (+352) 4398 47063

Tel. kom.: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – Urzędnik ds. kontaktów z prasą Tel.: (+352) 4398 45410

Tel. kom.: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luksemburg

E: press@eca.europa.eu

[@EUAuditors](https://twitter.com/EUAuditors)

eca.europa.eu

Kontrolerzy przedstawili, w jaki sposób państwa członkowskie mogą korzystać ze środków FEAD, by wspierać działania na rzecz włączenia społecznego. Niemniej jednak tylko cztery państwa członkowskie zdecydowały się wdrożyć programy kładące nacisk na tę kwestię, co oznacza, że na ten cel przeznaczono zaledwie 2,5% środków Funduszu. Ponadto monitorowanie, na ile działania na rzecz włączenia społecznego odniosły sukces, jest niemożliwe z uwagi na brak danych ilościowych. W związku z tym kontrolerzy uznali, że nie wykazano jak dotąd, w jakim stopniu Fundusz przyczynił się do ograniczenia ubóstwa.

– Pomimo ogólnego dobrobytu niemal co czwarta osoba w UE jest wciąż zagrożona ubóstwem lub wykluczeniem społecznym – **powiedział George Pufan, członek Europejskiego Trybunału Obrachunkowego odpowiedzialny za to sprawozdanie.** – FEAD to wartościowy instrument, który może pomóc w rozwiązaniu tej niedopuszczalnej sytuacji, ale aby osiągnąć pełną skuteczność i zapewnić większą wartość dodaną, musi zostać wyraźnie ukierunkowany na osoby będące w największej potrzebie i na najcięższe formy ubóstwa.

Ukierunkowanie wsparcia jest niezbędne, zwłaszcza w kontekście ograniczonych zasobów budżetowych, przyczynia się bowiem do jego większego oddziaływania i ułatwia monitorowanie. Tymczasem nie zawsze wyznaczane są wartości docelowe, a połowa państw członkowskich objętych oceną nie ukierunkowuje pomocy na konkretne szczególnie wrażliwe grupy społeczne ani na określone formy ubóstwa. Kontrolerzy przestrzegają zatem, że może to poskutkować rozproszeniem środków.

Komisja Europejska zaproponowała, by w latach 2021–2027 FEAD został włączony do nowego Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+). Mając na względzie tę propozycję, kontrolerzy zalecają, by Komisja i państwa członkowskie:

- lepiej ukierunkowały podstawową pomoc żywnościową i materialną na osoby najbardziej potrzebujące;
- zapewniły, by działaniami na rzecz włączenia społecznego objęci zostali odbiorcy podstawowej pomocy materialnej;
- udoskonaliły ocenę włączenia społecznego odbiorców końcowych.

Informacje dla redaktorów

Jednym z kluczowych aspektów strategii „Europa 2020” jest ograniczenie ubóstwa – w jej ramach za cel przyjęto zmniejszenie do 2020 r. liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym o co najmniej 20 mln w porównaniu z 2008 r. W 2017 r. liczba takich osób wynosiła 113 mln, co stanowiło 22,5% populacji UE. W 2008 r. z kolei, kiedy UE wytyczyła swój zasadniczy cel w tym zakresie, liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym kształtowała się na poziomie 116 mln. Ryzyko to jest najwyższe w przypadku konkretnych grup, takich jak dzieci czy osoby starsze.

Unijne programy pomocy dla najbardziej potrzebujących istnieją od lat 80. Pierwszym z nich był europejski program dla osób najbardziej potrzebujących (MDP), od 2014 r. działa natomiast Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD), na którego rzecz Komisja przeznaczyła 3,8 mld euro, co po uwzględnieniu wkładów państw członkowskich daje łączną kwotę 4,5 mld euro na lata 2014–2020. Fundusz ten ma przyczynić się do ograniczenia tych form

skrajnego ubóstwa, które w największym stopniu powodują wykluczenie społeczne, takich jak bezdomność, ubóstwo wśród dzieci i niedobór żywności.

Trybunał przedstawia swoje sprawozdania specjalne Parlamentowi Europejskiemu i Radzie UE, a także innym zainteresowanym stronom, w tym parlamentom narodowym, podmiotom związanym z danym sektorem i przedstawicielom społeczeństwa obywatelskiego. Zdecydowana większość zaleceń formułowanych w tych sprawozdaniach jest wprowadzana w życie, co dowodzi korzyści płynących z prac Trybunału dla obywateli UE.

Sprawozdanie specjalne 5/2019 pt. „Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) – zapewniono cenne wsparcie, lecz dotychczas nie ustalono, na ile przyczyniło się ono do ograniczenia ubóstwa” jest dostępne na stronie internetowej Trybunału (eca.europa.eu) w 23 językach UE.